

Д. М. Говорун,
аспірант Національного університету
“Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”
(м. Харків)

УДК 343.1:34.028

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ПУБЛІЧНОСТІ ПІД ЧАС РЕЄСТРАЦІЇ ЗАЯВ, ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВЧИНЕНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

З'ясовано значення реєстрації заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення в аспекті реалізації принципу публічності. Висвітлено деякі проблемні питання, пов'язані з дією принципу публічності на початковому етапі досудового розслідування.

Ключові слова: публічність, заява, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення, початок кримінального провадження.

20 листопада 2012 р. відбулося набрання чинності новим Кримінальним процесуальним кодексом України (КПК України). Одними з найсуттєвіших його нововведень є законодавче закріплення принципу публічності серед засад кримінального провадження, а також відсутність стадії порушення кримінальної справи.

На сучасному етапі дослідження проблемних питань, пов'язаних зі стадією порушення кримінальної справи, займаються такі відомі вітчизняні вчені, як Ю. П. Аленін, Ю. М. Грошевий, Ю. О. Гурджі, В. С. Зеленецький, Л. М. Лобойко, В. Т. Маляренко, М. М. Михеєнко, С. В. Слінько, В. М. Тертишник, В. І. Фаринник, та ін.

Відповідно до ст. 25 КПК України зміст принципу публічності зводиться до обов'язку прокурора, слідчого в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення (за виключенням випадків, коли кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого) або в разі надходження заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила.

Таке розуміння принципу публічності, надане у ст. 25 КПК України, не охоплює всі аспекти його нормативного змісту.

Метою цієї статті є з'ясування значення реєстрації заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення в аспекті реалізації принципу публічності. У статті висвітлено деякі проблемні питання, пов'язані з дією принципу публічності на початковому етапі досудового розслідування.

Весь кримінальний процес є публічною за своєю суттю діяльністю. Державний інтерес у кримінальному судочинстві — це інтерес, задоволення якого забезпечує функціонування і розвиток самої держави в особі його правоохоронних органів, а також їх удосконалення чи зміну відповідно до економічних, політичних, фінансових відносин на конкретному етапі розвитку. Державний інтерес у кримінально-процесуальній сфері отримує свій первісний прояв у вигляді мети кримінального судочинства, точніше — у вигляді нормативно встановлених засобів їх досягнення [1, с. 15]. Саме принцип публічності у кримінальному процесі відображає

© Говорун Д. М., 2013

співвідношення приватних і публічних інтересів під час здійснення кримінальної процесуальної діяльності. Розширення приватних начал не повинно перешкоджати охороні прав і свобод особистості, що є безпосереднім обов'язком держави.

Реалізація принципу публічності починається з моменту подання заяви, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення (ст. 25 КПК України). Така заява є тим юридичним фактом, що тягне за собою виникнення низки кримінальних процесуальних відносин, які є публічними за своєю суттю. Виникнення наступних стадій кримінального провадження, вся подальша кримінальна процесуальна діяльність залежить від результатів діяльності слідчого, прокурора, слідчого судді під час реєстрації заяв, повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення.

Саме принципом публічності визначаються вимоги цілеспрямованої процесуальної активності та ініціативності суб'єктів, уповноважених на здійснення кримінального провадження, що спрямована на приймання, реєстрацію, перевірку заяв, повідомлень, а також самостійне виявлення з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення або правопорушення, що готується, або пов'язана з оскарженням бездіяльності слідчого, прокурора щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, та межами активності інших учасників кримінального провадження внаслідок виконання ними професійних обов'язків у конкретному кримінальному провадженні з метою досягнення завдань кримінального судочинства.

Відповідно до положень КПК України кримінальне провадження розпочинається невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення слідчим, прокурором з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 214 КПК України).

Таким чином, законодавцем сприйнята позиція, відповідно до якої стадія порушення кримінальної справи не має самостійного значення. Саме ця точка зору домінувала у радянській період майже до кінця 30-х років ХХ ст. Процесуалісти не визнавали самостійності стадії порушення кримінальної справи і вважали її початковим етапом попереднього розслідування. Таку ж позицію деякі науковці підтримували і згодом [2, с. 114–117]. Зі складанням єдиного процесуального документа — постанови про порушення кримінальної справи — пов'язував сутність цієї стадії М. О. Чельцов [3, с. 231]. Кардинально іншої точки зору дотримувався М. С. Строгович. Він обґрунтовував самостійність вказаної стадії. Процесуально-правове значення порушення кримінальної справи полягає в тому, що воно служить правовою підставою для здійснення всіх подальших процесуальних дій з розслідування і вирішення кримінальної справи [4, с. 105]. Саме погляд на порушення кримінальної справи як на самостійну стадію кримінального процесу тривалий час був загальноприйнятим.

Втім, усталеність подібного підходу не перешкоджала науковцям по-новому поглянути на термінологію, яка використовувалася на позначення цієї стадії. Серед назв цієї стадії пропонувалися такі, як “стадія перевірки заяв та повідомлень про злочини”, “перевірка і вирішення заяв, повідомлень та іншої інформації про злочини” та ін. [5, с. 14].

Висловлювалася думка, що слід виключити з кримінального процесу “дослідчу перевірку” і законодавчо закріпити необхідність негайного порушення кримінальної справи при отриманні будь-якого повідомлення про злочин, якщо на момент розгляду неочевидна його неправдивість [6, с. 8] або розглядали її як розслідування [7, с. 53]. Існувала точка зору, відповідно до якої порушення кримінальної справи як етап правозастосовчої діяльності має не процесуальний, а службовий характер [8, с. 10–12].

На думку Л. В. Головка, стадія порушення кримінальної справи, з якої нібито повинен починатися кримінальний процес, є одним із найневдаліших

рудиментів радянського кримінального процесу. Насправді, класична континентальна схема виглядає зовсім інакше: після реєстрації повідомлення про злочин відкривається так зване поліцейське дізнання, що проводиться під безпосереднім контролем (наглядом) прокурора. Після його закінчення матеріали справи (зібрані “поліцейські докази”) лягають на стіл прокурора, який і дає їм юридичну оцінку, залежно від якої або збуджує публічне обвинувачення перед судовою владою, або відмовляє в її порушенні, або застосовує альтернативні заходи реакції на злочини [9, с. 11].

Так, наприклад, відповідно до абз. 2 § 1 Кримінально-процесуального кодексу Австрії (КПК Австрії) початком кримінального судочинства служить провадження кримінальною поліцією або прокуратурою слідчих заходів за підозрою конкретної або невстановленої особи у вчиненні кримінального діяння або застосування щодо підозрюваної особи примусових заходів. Крім того, абз. 1 § 91 КПК Австрії передбачає, що попереднє розслідування дозволяє з'ясувати обставини справи, вирішити питання про пред'явлення обвинувачення, відмову від кримінального переслідування або припинення провадження, а в разі прийняття рішення про пред'явлення обвинувачення — забезпечити безперервний судовий розгляд [10, с. 23].

Аналіз нововведень у кримінально-процесуальне законодавство держав-країн СНД свідчить про поступову відмову від стадії порушення кримінальної справи. Таким шляхом пішла, наприклад, Молдова; останнім часом пропонується внести відповідні зміни до КПК Республіки Казахстан (див. проект Закону Республіки Казахстан “Про внесення змін та доповнень в деякі законодавчі акти Республіки Казахстан з питань подальшого реформування кримінального процесу”). Нова редакція відповідних положень КПК Республіки Казахстан передбачає обов'язкову реєстрацію заяв про злочини (ст. 184) та можливість проведення досудового розслідування тільки після реєстрації таких заяв (ст. 194). Л. В. Головки підкреслює, що у момент реєстрації повідомлення про злочин поліція не повинна давати діянню офіційну юридичну оцінку і виносити яке-небудь пов'язане з цим правозастосовне рішення (наприклад, “постанову про порушення кримінальної справи”) [9, с. 11].

Пропозиції щодо відмови від стадії порушення кримінальної справи висловлювалися і провідними українськими вченими. Порушення справи в співвідношенні з правами і свободами громадян є певною юридичною абстракцією, не має конкретного змісту. Реальна точка відліку — порушення кримінального переслідування, якщо особа в регламентованому процесуальному порядку визнається підозрюваною або звинувачуваною. Цим шляхом йде практика багатьох зарубіжних держав. Доцільним є обговорення питання про виключення з КПК України стадії порушення справи і встановлення початку повноцінного розслідування і дізнання з моменту отримання заяви або повідомлення про вчинений злочин чи злочин, який готується [11, с. 90].

Відповідно до положень КПК України кримінальне провадження складається з досудового розслідування та судового провадження. У свою чергу, під досудовим розслідуванням розуміється стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності (п. 5, 10 ст. 3 КПК України).

Таким чином, поняттям “досудове розслідування” охоплюється система процесуальних відносин між учасниками кримінального провадження, які виникають лише з моменту реєстрації відомостей про кримінальне правопорушення у ЄРДР. До проведення реєстрації законодавець дозволяє проводити огляд місця події (ОМП) у невідкладних випадках з наступним негайним внесенням відомостей

до ЄРДР. Вважаємо, що в такому разі огляд місця події повинен проводитися за правилами ст. 237 КПК України, однак з деякими особливостями.

Так, наприклад, під час проведення такого огляду не можуть бути запрошені потерпілий, підозрюваний, захисник, законний представник. Крім того, із тексту Кодексу не зрозуміло, яка саме особа уповноважена на проведення ОМП до проведення реєстрації заяви або повідомлення. Не визначено також, протягом якого строку необхідно здійснювати такий огляд. Вказано лише на невідкладність внесення відомостей до ЄРДР.

У зв'язку з цим, також постає низка питань, які залишаються неврегульованими:

- 1) хто повинен вносити ці відомості до ЄРДР — та особа, яка проводила огляд чи інший слідчий, прокурор?;
- 2) якщо ОМП не підтвердив відомості, що містяться у заяві, що повинен робити слідчий, прокурор?

Враховуючи наявність прямої вказівки законодавця про невідкладність внесення відомостей до ЄРДР, вважаємо, що у випадку проведення ОМП, який триває декілька днів, відомості до ЄРДР повинні бути внесені одразу після його завершення. Щодо інших поставлених питань, то вони вимагають подальшого законодавчого вирішення.

Проблемним, з огляду на практичну реалізацію вказаних положень, є питання щодо можливості проникнення у житло з метою проведення огляду місця події у разі смерті потерпілого. За загальним правилом, проникнення у житло допускається лише на підставі ухвали слідчого судді. У ч. 3 ст. 233 КПК України допускається проникнення слідчого, прокурора до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді лише у невідкладних випадках: врятування життя людей та майна чи безпосереднє переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні злочину. Цей перелік є вичерпним.

До того ж встановлення причин смерті, їх насильницького чи ненасильницького характеру та ін. досить часто є неможливим без проведення судово-медичної експертизи, яка може бути проведена лише після внесення відомостей до ЄРДР. Тому, на нашу думку, є доцільно прийняти на національному рівні єдину міжвідомчу інструкцію, яка визначала б:

- 1) які повідомлення про смерть особи не підлягають внесенню до ЄРДР,
- 2) підстави та порядок проведення судово-медичних експертиз,
- 3) механізм взаємодії слідчого, прокурора, експерта, оперативних підрозділів під час проведення ОМП та експертних досліджень.

Зі змісту ст. 214 КПК України вбачається, що ОМП — єдина слідча (розшукова) дія, яка може бути проведена до реєстрації заяви у ЄРДР. Однак, як зазначає Л. М. Лобойко, системне тлумачення положень КПК дає підстави для висновку про допустимість провадження до внесення відомостей до ЄРДР також і інших процесуальних дій (затримання особи, обшук затриманої особи, тимчасове вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом) [12, с. 38].

Неодноразово про розширення кола процесуальних дій, які можуть бути проведені до реєстрації заяви, з метою її перевірки йшла мова у роботах В. С. Зеленецького [13, с. 138].

Саме тому пропонуємо розширити перелік слідчих (розшукових) дій, які можуть бути проведені до внесення відомостей ЄРДР. Крім уже названих, пропонуємо додати до нього дії, які можуть бути безпосередньо пов'язані з оглядом місця події, наприклад, огляд трупа.

Тобто ще до реєстрації повідомлення у ЄРДР складається система специфічних процесуальних відносин між заявником, слідчим, прокурором, слідчим суддею. Ці правовідносини виникають з приводу приймання, реєстрації, перевірки заяв, повідомлень, а також самостійного виявлення з будь-якого джерела обставин, що

можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення або правопорушення, що готується. Крім того, КПК України передбачено можливість оскарження бездіяльності слідчого, прокурора щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР.

Означені правовідносини мають публічний характер, оскільки заява, повідомлення повинні відповідати вимогам публічності, що припускає подачу заявником відомостей, якими він володіє, про злочин, з одного боку, в офіційному порядку, а з іншого — в інтересах не тільки заявника, але й всього суспільства [14, с. 5]. Публічний інтерес — це державний інтерес, а також підтверджений державою та законодавчо закріплений суспільний інтерес як сукупність соціально значущих інтересів, що не суперечать державному інтересу. Саме тому розвиток і розширення приватних засад не може бути перешкодою для здійснення державою свого обов'язку щодо забезпечення захисту прав і свобод особистості [1, с. 17]. Таке розуміння публічного інтересу цілком відповідає ст. 3 Конституції України та завданням кримінального судочинства.

Розглядаючи відносини щодо приймання, реєстрації та перевірки заяв, повідомлень, необхідно вказати, що у ст. 214 КПК України передбачено обов'язок слідчого, прокурора невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування (ч. 1 ст. 214 КПК України).

Згідно з п. 2.2. Порядку ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, затвердженого наказом Генерального прокурора України № 69 від 17 серпня 2012 р. (далі — Порядок) (зі змінами, внесеними наказом Генерального прокурора України від 14 листопада 2012 р. № 113 (далі — Наказ)), слідчому, прокурору дозволено направляти вимоги до установ, підприємств, організацій про надання документів або відповідних даних у разі, якщо у заяві, повідомленні не зазначено всі відомості про кримінальне правопорушення, передбачені ч. 5 ст. 214 КПК України. Вказані дії повинні бути виконані у строк, що не перевищує 7 днів.

Тобто слідчий, прокурор на власний розсуд можуть направити вимоги лише про надання документів та інших даних, які містять невказані в заяві, повідомленні відомості, передбачені ч. 5 ст. 214 КПК України. При цьому активність слідчого, прокурора у витребуванні даних обмежена колом відомостей, які можуть бути витребувані (ч. 5 ст. 214 КПК України), джерелом цих відомостей — документами (п. 2.2 Порядку) та строком, протягом якого можливе отримання таких даних — 7 днів (п. 2.2 Порядку).

Зазначені положення потребують подальшого нормативного розвитку. Перш за все, вказані норми торкаються регулювання прав та обов'язків громадян, а також встановлюють інший порядок здійснення кримінальної процесуальної діяльності, ніж той, який передбачений КПК України. Тому вони повинні закріплюватися на рівні КПК України, а не підзаконного акта. Отже, законність дій слідчого, прокурора на підставі Наказу є досить сумнівною.

Положення Наказу також суперечать ст. 214 КПК України, відповідно до якої всі повідомлення про кримінальні правопорушення реєструються незалежно від їх змісту протягом 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після його самостійного виявлення, тому необхідно керуватися саме ст. 214 КПК України. Такої ж точки зору дотримується і Л. М. Лобойко, який зазначає, що орган досудового розслідування і прокурор зобов'язані приймати і реєструвати джерела інформації про кримінальні правопорушення, у тому числі у провадженнях, що не належать до їхньої підслідності, незалежно від повноти відображення у заяві чи повідомленні відомостей про діяння, давності його вчинення тощо [12, с. 34].

До того ж Наказ не вказує, чи має здійснюватися реєстрація заяви, повідомлення у разі направлення відповідних вимог про надання відомостей, які не зазначені у заяві? (тобто якщо зміст заяви не відповідає вимогам, передбаченим ч. 5 ст. 214 КПК України); Нормативними актами не визначено, яким чином повинно фіксуватися рішення про витребування даних і чи повинно воно бути вмотивованим. Нормативно не закріплено, хто у такому разі повинен здійснювати провадження і чи можуть здійснюватися інші слідчі (розшукові) дії?

Вважаємо за доцільне запропонувати здійснювати умовну реєстрацію або реєстрацію заяв, за якими проводиться уточнення даних. Це, з одного боку, дозволить усунути суперечності між положеннями Наказу і ст. 214 КПК України, оскільки реєструватися заяви і повідомлення будуть одразу, а з іншого — дозволить здійснити збір необхідних даних, передбачених ч. 5 ст. 214 КПК України.

При непідтвердженні під час перевірки обставин, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення, відповідно до п. п. 1 або 2 ч. 1 ст. 284 КПК України приймається постанова про закриття кримінального провадження.

За умови встановлення обставин, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення, проводиться досудове розслідування відповідно до вимог ст. 214 КПК України.

Положення щодо закриття кримінального провадження при непідтвердженні під час перевірки обставин, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення, вимагає певних пояснень. Так, з наведеного тексту не зрозуміло, хто саме має право прийняти постанову про закриття кримінального провадження.

Пункти 1 або 2 ч. 1 ст. 284 КПК України, на які є посилання у змісті Наказу, як підстави для закриття кримінального провадження, визначають:

- 1) встановлення відсутності події кримінального правопорушення;
- 2) встановлення відсутності в діянні складу кримінального правопорушення.

Відповідно до абз. 2 ч. 3 ст. 284 КПК України слідчий приймає постанову про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених п.п. 1, 2, 4 ч. 1 ст. 284 КПК України, якщо в цьому кримінальному провадженні жодній особі не повідомлялося про підозру.

Звертаємо також увагу, що відповідно до п. 12 ч. 1 ст. 1 Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України” (далі — Закон) кримінальна процесуальна діяльність під час реєстрації оперативно-розшукових матеріалів має свої особливості.

У разі, якщо ознаки злочину виявлені під час проведення оперативно-розшукових заходів, що тривають, припинення яких може негативно вплинути на результати кримінального провадження, підрозділ, який здійснює ОРД, зобов’язаний повідомити відповідний орган досудового розслідування та прокурора про виявлення ознак злочину, повинен закінчити проведення оперативно-розшукового заходу, після чого направити відповідні матеріали до відповідного органу досудового розслідування.

Водночас із тексту Закону не зрозуміло, що є предметом наглядової діяльності прокурора у разі отримання вказаної інформації від підрозділу, який здійснює ОРД. Крім того, не визначено строку та порядок направлення матеріалів ОРД до відповідного органу досудового розслідування.

Законодавець, на відміну від Кримінально-процесуального кодексу України 1960 р., не виокремлює таку підставу початку кримінального провадження, як явка з повинною. Явка з повинною — це особисте, добровільне повідомлення заявником слідчому, прокурору про кримінальне правопорушення, вчинене чи підготовлюване ним до початку досудового розслідування. Тобто у такому разі заявник є тією особою, яка в подальшому може набути статусу підозрюваного, обвинувачуваного. Саме тому варто передбачити можливість затримання такої особи, але не більше ніж на 72 години. Доцільно було б роз’яснити їй право відмовитися

давати пояснення, показання, які можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні нею, її близькими родичами чи членами її сім'ї кримінального правопорушення (ч.ч. 1, 3 ст. 18 КПК України, ч. 1 ст. 63 Конституції України).

Нормативне регулювання системи правовідносин, пов'язаних із можливістю оскарження бездіяльності певних суб'єктів публічної влади під час подання, реєстрації заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення, також не є досконалим. Так, у ч. 1 ст. 214 КПК України йде мова лише про слідчого і прокурора як про осіб, уповноважених на внесення відомостей до ЄРДР. У ч. 4 цієї ж статті — про слідчого, прокурора та іншу уповноважену особу. Пункт 1.10 Порядку серед реєстраторів реєстру називає прокурорів, слідчих органів прокуратури, внутрішніх справ, безпеки, органів, які здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та органів державного бюро розслідувань (з моменту створення). А у п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України, яка дає перелік рішень, дій чи бездіяльності, що можуть бути оскаржені на досудовому провадженні, йдеться лише про бездіяльність слідчого чи прокурора у вигляді невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР. За такого підходу залишається незрозумілим, чи може здійснювати реєстрацію заяв, повідомлень “інша уповноважена особа”, а не слідчий, прокурор. І якщо так, то чи може бути оскаржена бездіяльність такої особи у вигляді невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР?

Отже, значення реєстрації заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення полягає у тому, що заява є тим юридичним фактом, який веде до початку реалізації принципу публічності та виникнення цілої системи публічних за своєю суттю правовідносин.

Список використаних джерел

1. *Смирнова, И. Г.* Интерес — понятие уголовно-процессуальное [Текст] / И. Г. Смирнова // Государство и право. — 2008. — № 8. — С. 14–18.
2. *Дорохов, В. Я.* Возбуждение уголовного дела как первоначальная часть стадии предварительного расследования в советском уголовном процессе [Текст] / В. Я. Дорохов // Ученые записки Пермского университета. — Т. 10. — Вып. 4. — Пермь, 1955. — С. 114–117.
3. *Чельцов, М. А.* Советский уголовный процесс [Текст] : [учебн.] / М. А. Чельцов — [4-е изд., испр. и перераб.]. — М. : Госюриздат, 1962. — 503 с.
4. *Строгович, М. С.* Учебник уголовного процесса [Текст] : [учебн.] / М. С. Строгович. — М. : Юрид. изд-во НКЮ СССР, 1938. — 247 с.
5. *Квашук, О. Д.* Процесуальні рішення дослідчого кримінального процесу [Текст] : [монограф.] / О. Д. Квашук. — Х. : Кроссруд, 2012. — 292 с.
6. *Сереброва, С. П.* Проблемы рационализации досудебного производства [Текст] : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 “Уголовный процесс; криминалистика и судебная экспертиза” / С. П. Сереброва. — Н. Новгород, 1995. — 30 с.
7. *Бажанов, С.* Оправдана ли так называемая доследственная проверка? [Текст] / С. Бажанов // Законность. — 1995. — № 1. — С. 51–54.
8. *Попов, А. П.* Непосредственное обнаружение признаков преступления как повод к возбуждению уголовного дела [Текст] : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 “Уголовный процесс; криминалистика; теория оперативно-розыскной деятельности” / А. П. Попов ; Нижегородский юридический институт. — Н. Новгород, 1999. — 21 с.
9. *Головко, Л. В.* Казахстан: десоветизация уголовного процесса. Статья 1. Отказ от стадии возбуждения уголовного дела [Текст] / Л. В. Головко // Уголовное судопроизводство. — 2011. — № 4. — С. 10–13.
10. *Каменский, А. В.* Особенности взаимодействия прокуратуры и криминальной полиции на досудебной стадии уголовного судопроизводства в Австрийской Республике [Текст] /

- А. В. Каменский // Международное уголовное право и международная юстиция. — 2011. — № 2. — С. 23–25.
11. *Грошевой, Ю. М.* Уголовно-процессуальные аспекты оперативно-розыскной деятельности [Текст] / Ю. М. Грошевой, Э. А. Дидоренко, Б. Г. Розовский // Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС. — 2002. — Вип. 3. — С. 81–91.
12. *Лобойко, Л. М.* Початок досудового розслідування [Текст] / Л. М. Лобойко // Новели Кримінального процесуального кодексу України 2012 року : [зб. ст.]. — К. : Істина, 2012. — С. 33–43.
13. *Зеленецький, В. С.* Возбуждение уголовного дела [Текст] / В. С. Зеленецький. — Х. : КримАрт, 1998. — 340 с.
14. *Зеленецький, В. С.* Дослідчий кримінальний процес (інноваційна характеристика) [Текст] / В. С. Зеленецький // Юридичний вісник України. — 2010. — № 17. — С. 4, 5.

*Рекомендовано до друку кафедрою кримінального процесу
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”
(протокол № 7 від 31 січня 2013 року)*

Надійшла до редакції 01.02.2013

Говорун Д. Н. Реализация принципа публичности во время регистрации заявлений, сообщений о совершенных уголовных правонарушениях

Выяснено значение регистрации заявления, сообщения об уголовном правонарушении в аспекте реализации принципа публичности. Освещены некоторые проблемные вопросы, связанные с действием принципа публичности на начальном этапе досудебного расследования.

Ключевые слова: публичность, заявление, сообщение о совершенном уголовном правонарушении, начало уголовного производства.

Hovorun, D. M. Realization of the Principle of Publicity during Registration of Statements, Reports about Committed Criminal Offences

The importance of registration of a statement, reports about committed criminal offences in the aspect of realization of the principle of publicity has been defined found in the article. Some problem questions connected with operation of the principle of publicity at the initial stage of the pre-trial investigation have been highlighted.

Keywords: publicity, statement, report about committed criminal offence, beginning of criminal proceedings.